

Παναγιώτης Μαυροειδής



Ας πούμε ότι η είδηση αφορά την διαμόρφωση του **Υπουργικού Συμβουλίου** του νέου Προέδρου των ΗΠΑ.

Ο (γεννημένος πολύ-δισεκατομμυριούχος) Ντ. Τραμπ, κατά τα φαινόμενα θα σχηματίσει την **πλουσιότερη κυβέρνηση** στη σύγχρονη ιστορία των ΗΠΑ.

Ως υπουργός Εμπορίου προαλείφεται ο βιομήχανος **Γουίλμπουρ Ρος** με περιουσία πάνω από 2,5 δισεκατομμύρια δολάρια. Και από ποια «τίμια» δουλειά την απέκτησε; Μα σχεδιάζοντας την αναδιάρθρωση χρεοκοπημένων εταιρειών, δηλαδή τα γνωστά σχέδια μαζικών απολύσεων και αντιδραστικής αναμόρφωσης των εργασιακών σχέσεων στη συνέχεια. Υφυπουργός του θα είναι ο **Τοντ Ρίκετς** και αυτός δισεκατομμυριούχος από το χώρο της αθλητικής βιομηχανίας (μπέιζμπολ).

Ο πιθανότερος για το υπουργείο Οικονομικών είναι ο **Στήβεν Μνιάτσιν**, πρώην στέλεχος της Goldman Sachs, ως εκπρόσωπος του πλέον παρασιτικού χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, που έχει θησαυρίσει κατά βάση μέσα και χάρη στη μεγάλη κρίση.

Με τη σειρά της η **Μπέτσι Ντε Βος**, δισεκατομμυριούχος απ' το Μίσιγκαν θα αναλάβει το υπουργείο Παιδείας. Είναι νύφη του Ρίτσαρντ Ντε Βος, που φιγουράρει στην 88η θέση στον γνωστό κατάλογο του Forbes του 2016, με περιουσία πάνω από 5 δις δολάρια. Η **Έλεν Τσάο**, που προωθείται για το Υπουργείο Μεταφορών, προέρχεται από μεγάλη οικογένεια εφοπλιστών.

Όταν ο κατάλογος συμπληρωθεί, είναι πιθανόν να διαπιστώσουμε ότι η συνολική περιουσία του Υπουργικού Συμβουλίου θα ξεπερνάει το ΑΕΠ δεκάδων χωρών του κόσμου.

Ωστόσο, η νέα κυβέρνηση των ΗΠΑ, δε θα μυρίζει μόνο **δολάρια**, αλλά και **μπαρούτι και πόλεμο**.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Washington Post, ο Τράμπ θα προτείνει για το υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ τον **Τζέιμς Ματίς** στρατηγό ε.α. των πεζοναυτών. Πρόκειται για τον επικεφαλής της αμερικάνικης στρατιωτικής δύναμης στο νότιο Αφγανιστάν, του τάγματος πεζοναυτών την εποχή της αμερικανικής εισβολής στο Ιράκ (είχε ηγηθεί της αιματηρής μάχης στη Φαλούτζα του Ιράκ).

Ο ίδιος ο Τράμπ τον αναφέρει με το παρατσούκλι του «**Τρελό Σκυλί**», ενώ στο ίδιο το βιογραφικό του περιλαμβάνεται η δήλωση ότι

«έχει πλάκα να πυροβολείς κάποιους ανθρώπους»...

Μην ξεχνιόμαστε: Αυτή η **κυβέρνηση του δολαρίου και των βομβών**, θα οριστεί από ένα Πρόεδρο που θεωρείται πως έχει εκλεγεί «νόμιμα». Μπορεί να πήρε περίπου **2 εκατομμύρια ψήφους λιγότερους** από την αντίπαλό του, αλλά έχει «εκλεγεί». Διότι οι ΗΠΑ δεν είναι Βενεζουέλα ή άλλη χώρα «παρίας», όπου αν δεν εκλεγεί ο εκλεκτός των Αμερικάνων και των πολυεθνικών, πρέπει να γίνουν ένοπλα πραξικοπήματα και σαμποτάζ.

Όπως και να έχει κάτι, λιγότερο από το μισό όσων ψήφισαν, δηλαδή περίπου το 25% όσων έχουν δικαίωμα ψήφου, ενέκριναν αυτή τη λύση και μάλιστα με την αίσθηση ότι θα δώσουν «γροθιά στο σύστημα». Ακόμη και αριστεροί και αριστερίζοντες εκτός ΗΠΑ, έσπευσαν να πανηγυρίσουν για «νίκη ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, το κατεστημένο και την κατάργηση της εθνικής κυριαρχίας των χωρών»!

Δικτατορία της αστικής τάξης

Όταν ο Μαρξ οριοθετούσε το βασικό περιεχόμενο της αστικής δημοκρατίας με τον όρο «δικτατορία της αστικής τάξης», δεν αναφερόταν βασικά στη μορφή, αλλά στο **ταξικό περιεχόμενό** της. Δηλαδή στην άσκηση εξουσίας της αστικής τάξης (παρά το γεγονός ότι είναι μειοψηφική) σε βάρος της εργατικής τάξης και της κοινωνικής πλειοψηφίας. Φυσικά, το συμπέρασμα αυτό δεν προκύπτει ούτε άμεσα, ούτε τυπικά, διότι η **μορφή** νομιμοποίησης έχει τη σημασία της και την **αυτοτέλειά** της. Δεν ταυτίζονται η αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία, η στρατιωτική δικτατορία, ο φασισμός κ.λ.π. Όμως, «τελικά» ή «σε τελευταία ανάλυση», υπάρχει «δικτατορία της αστικής τάξης» σε ότι αφορά το **περιεχόμενο** της ασκούμενης πολιτικής και όταν αυτό απειληθεί, δεν υπάρχει κανένας δισταγμός στο

ζήτημα της **μορφής**, με αποτέλεσμα την άμεση κα



Ο λεγόμενος «δυτικός μαρξισμός» (και όχι μόνο...), από όλη αυτή τη θεώρηση, προτίμησε να κρατήσει αυτό το «όχι άμεσα, αλλά σε τελευταία ανάλυση», όχι για να υπερασπίσει τη διαλεκτική έναντι του δογματισμού, αλλά για να υποτιμήσει το βασικό συμπέρασμα της μαρξιστικής συλλογιστικής σε σχέση με την αναγκαιότητα επαναστατικής ανατροπής της εξουσίας της αστικής τάξης.

Προέκταση αυτής της συζήτησης είναι και η μετά βδελυγμίας αποστροφή της «δικτατορίας του προλεταριάτου». Κάτι σαν δημοκρατικό διαπιστευτήριο... Η έννοια αυτή όμως, δεν μπορεί να νοηματοδοτηθεί παρά μόνο σε συσχέτιση με την μαρξιστική έννοια της «δικτατορίας της αστικής τάξης». Αναφέρεται με τη σειρά της, στην αναγκαιότητα και το δικαίωμα της αδιαπραγμάτευτης επιβολής και υπαγόρευσης (dictation) του **περιεχομένου** της εργατικής πολιτικής μετά την επανάσταση. Αντίθετα, δεν αναφέρεται στην **μορφή** άσκησης αυτής της πολιτικής η οποία οφείλει αλλά και έχει τις προϋποθέσεις να είναι δημοκρατική (συμβούλια, συνδυασμός άμεσης και έμμεσης δημοκρατίας, λογοδοσία, δυνατότητα ανάκλησης αντιπροσώπων κ.λ.π.).

Η σπουδή της αποκήρυξης της «δικτατορίας του προλεταριάτου», δεν αφορά συνήθως την προστασία από λεκτικές και μεταφραστικές δυσερμηνείες, όσο κυρίως δηλώνει απόρριψη της ουσίας της. Είναι προέκταση της άρνησης της έννοιας της «δικτατορίας της αστικής τάξης» ως μη προσιδιάζουσας στη σύγχρονη μορφή των καπιταλιστικών κοινωνιών και των πολιτικών συστημάτων τους, τουλάχιστον σε ότι αφορά τον «ανεπτυγμένο κόσμο». Στην ουσία, τόσο η παρουσίαση του σύγχρονου καπιταλιστικού κράτους ως «πλέγματος αντιθέσεων και ταξικών συσχετισμών» που επομένως «δύναται να κυβερνηθεί διαφορετικά», όσο και η άρνηση της ανάγκης εφαρμογής μιας **εργατικής κομμουνιστικής πολιτικής** που να απελευθερώνει το σύνολο της κοινωνίας, έχουν ως κοινό παρονομαστή την **ρητή άρνηση της τομής της επανάστασης** ως πυρήνα της κομμουνιστικής πολιτικής και την αντικατάστασή της με την κυβερνητική διαχείριση με διάφορα «ενδιάμεσα» προγράμματα και «μίγματα» πολιτικής.

Η περίπτωση της εξέλιξης του πολιτικού συστήματος των ΗΠΑ, της ηγέτιδας δύναμης του καθολικού ολοκληρωτικού καπιταλισμού της εποχής μας, καταδεικνύει ότι ο Μαρξ και ο Λένιν όχι μόνο ήταν πρωτοπόροι της εποχής τους, αλλά ότι πρόβλεψαν την κύρια τάση διαμόρφωσης των καπιταλιστικών κρατών στην ωρίμανσή τους, με την όλο και μεγαλύτερη σύμφυση με την αστική ολιγαρχία και τον πολιτικό απολυταρχισμό. Οι ίδιες τάσεις αναπτύσσονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της λεγόμενης Νέας Οικονομικής Διακυβέρνησης.

Το ενδιαφέρον βρίσκεται στο γεγονός ότι ενώ ο καπιταλισμός αποτυγχάνει όλο και εμφανέστερα να παρουσιαστεί ως η «λύση», εξασφαλίζει την πολιτική του κυριαρχία ηγεμονεύοντας στην πολιτική και ιδεολογική συζήτηση, επιβάλλοντας την άποψη «δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση» (ΤΙΝΑ).

Ποια κομμουνιστική πολιτική;

Το στοιχείο αυτό δεν είναι άσχετο από την διπλή αδυναμία της κομμουνιστικής απάντησης, τόσο στο πεδίο του **περιεχομένου** όσο και της **μορφής** της πολιτικής που είναι αναγκαία και δυνατή να εφαρμοστεί και να εξασφαλίσει μια αξιοβίωτη, ελεύθερη, δημοκρατική, ειρηνική ζωή για όλη την ανθρωπότητα, χωρίς ταξική ή άλλης μορφής εκμετάλλευση.

Ας δούμε πρώτα το **πεδίο του «περιεχομένου»**.

Η κυρίαρχη ρεφορμιστική «αριστερή» πολιτική (διαφόρων παραλλαγών), επιχειρεί να περιθωριοποιήσει τη συζήτηση για τον επαναστατικό μετασχηματισμό των **παραγωγικών σχέσεων** (κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας και του κέρδους ως βασικού κριτηρίου της οικονομικής ανάπτυξης) και την ανάδειξη των ιστορικών δυνατοτήτων και δικαιωμάτων της εργατικής τάξης, ως βάση για μια ποιοτικά διαφορετική ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και τη συνολική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη με απελευθερωτικό περιεχόμενο. Αντίθετα, δομεί την πολιτική της πρόταση με βάση την απρόσκοπτη ανάπτυξη των **παραγωγικών δυνάμεων** (για αυτό και στην ουσία λιβανίζει ως «αντικειμενικά προοδευτική» και την καπιταλιστική «παγκοσμιοποίηση» ή τις αντίστοιχες καπιταλιστικές ολοκληρώσεις τύπου ΕΕ), στο ίδιο πλαίσιο των παραγωγικών σχέσεων, με διεκδίκηση μεγαλύτερης δικαιοσύνης, ελέγχου και δημοκρατίας. Για τον λόγο αυτό, προτάσσει την ανάγκη μετώπων «ανόρθωσης», αντιμονοπωλιακών ή/και εθνικών μετώπων, ενώ την ίδια στιγμή επιτίθεται σε μια αντικαπιταλιστική κομμουνιστική στρατηγική.

Η πολιτική «μορφή» ακολουθεί, αλλά και συμπληρώνει/συνθέτει οργανικά την αστική

«αριστερή» επαγγελία διεξόδου: Αντί της στρατηγικής της επανάστασης για τον κοινωνικό μετασχηματισμό και την τακτική συγκέντρωσης δυνάμεων που να την υπηρετεί, εξαντλείται στην απόδειξη της δυνατότητας καλύτερης και δικαιότερης διαχείρισης. Μόνο που για να «διαπιστωθεί» η διαφορετική ποιότητα διαχείρισης (ειδικά σε ένα περιβάλλον όλο και μεγαλύτερης σύγκλισης στο περιεχόμενο της πολιτικής), απαιτείται αφενός **κυβέρνηση** ή τουλάχιστον συνεχής **απόδειξη ικανότητας για κυβέρνηση** και αφετέρου **κυριαρχία του «άμεσου» χρονικού ορίζοντα**, του εφικτού «εδώ και τώρα», με ταυτόχρονη λειδορία κάθε επαναστατικής πολιτικής γραμμής που θα σχεδιάζει και θα οικοδομεί με στρατηγικούς όρους, κάνοντας εφικτό το **αναγκαίο** που μπορεί να φαίνεται ανέφικτο με τους παρόντες όρους.

Η αντιπαράθεση παρουσιάζεται ανεστραμμένα και **παραμορφωτικά**, ως αντιπαράθεση για την «ταχύτητα» ή την «έκταση» των αναγκών μεταρρυθμίσεων και κατακτήσεων για την εργαζόμενη κοινωνική πλειοψηφία.

Η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας και δυνατότητας για επαναστατικό κοινωνικό μετασχηματισμό και η μάχη της διαμόρφωσης κοινωνικού και πολιτικού υποκειμένου για αυτό, ταυτίζεται με τη δήθεν αλόγιστη βιασύνη για «επανάσταση εδώ και τώρα». Καθόλου τυχαία, ποτέ δεν προσδιορίζεται από τους φορείς αυτών των απόψεων με (πολιτική και όχι χρονική) ακρίβεια το τι σημαίνει «εκεί και τότε», με αποτέλεσμα πάντα να είναι «νωρίς» και «χωρίς τις αναγκαίες προϋποθέσεις».

Η διαμόρφωση ταξικού εργατικού κοινωνικού και πολιτικού μετώπου αντικαπιταλιστικού προσανατολισμού, με ανεξάρτητα όργανα και η επιθετική μαχητική δράση για απόσπαση άμεσων και μεσοπρόθεσμων κατακτήσεων γύρω από το **κοινωνικό ζήτημα**, ρητά ή έμμεσα απορρίπτονται. Συνήθως αυτό γίνεται στο όνομα των λελογισμένων βημάτων κάποιας κυβέρνησης. Στην πιο αριστερή ή «κινηματική» εκδοχή, η απόρριψη δικαιολογείται με την πρόταση ενός γαλαξία εκλογικών μετώπων στη βάση «ελάχιστου προγράμματος» ή/και κινημάτων που «ισότιμα», ασπόνδυλα και παρατακτικά τοποθετούνται στο ίδιο πλαίσιο (χωρίς στοιχειώδη ανάδειξη της συσχέτισης μεταξύ τους, παρατίθενται «εναλλακτικές» διεκδικήσεις που αφορούν «την εθνική καταγωγή, την τάξη, το φύλο, τη θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την περιβαλλοντική ευαισθησία κλπ»).

Με τον Τράμπ ή τη Κλίντον;

Το «ιστορικό» αποτέλεσμα αυτής της έκπτωσης και διαχρονικής ανατροπής τελικά της ουσίας της κομμουνιστικής πολιτικής, δηλώνει παρόν στη σύγχρονη εξέλιξη της ιδεολογικο-πολιτικής διαπάλης, που αναδεικνύουν τόσο η νεοφιλελεύθερη πρόταση, όσο και η ανάδυση

Τράμπ, η άνοδος της ακροδεξιάς στην Ευρώπη.

Δύο **αλληλοσυμπληρούμενοι πόλοι της αστικής σκέψης και στρατηγικής**, φαίνεται να καταλαμβάνουν όλη τη σφαίρα της συζήτησης με την πλειοψηφία της αριστερής διανόησης, να τρέχει να στοιχιστεί ή να ετεροκαθοριστεί με βάση την εσωτερική αστική διαπάλη.

Τι είναι αυτό που λένε οι Γιουνκέρ, Μέρκελ, Κλίντον, αλλά και Τσίπρας ή Μητσοτάκης;

«Να δώσουμε μεγαλύτερη ελευθερία, κίνητρο, χώρο στο κεφάλαιο να κινηθεί, να κάνει επενδύσεις, να βγάλει υπολογίσιμο κέρδος, για να αναταχθεί η οικονομία από το τέλμα».

Τα ομαδικά πυρά για την «ακίνησία του δημοσίου», τους «τεμπέληδες» δημόσιους υπάλληλους, τις «πολλές απεργίες», την «ασυδοσία των συνδικαλιστών», την «υπερφορολόγηση του παραγωγικού κεφαλαίου» ή την «υπερβολή» των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, στην ουσία συνθέτουν ένα αίτημα:

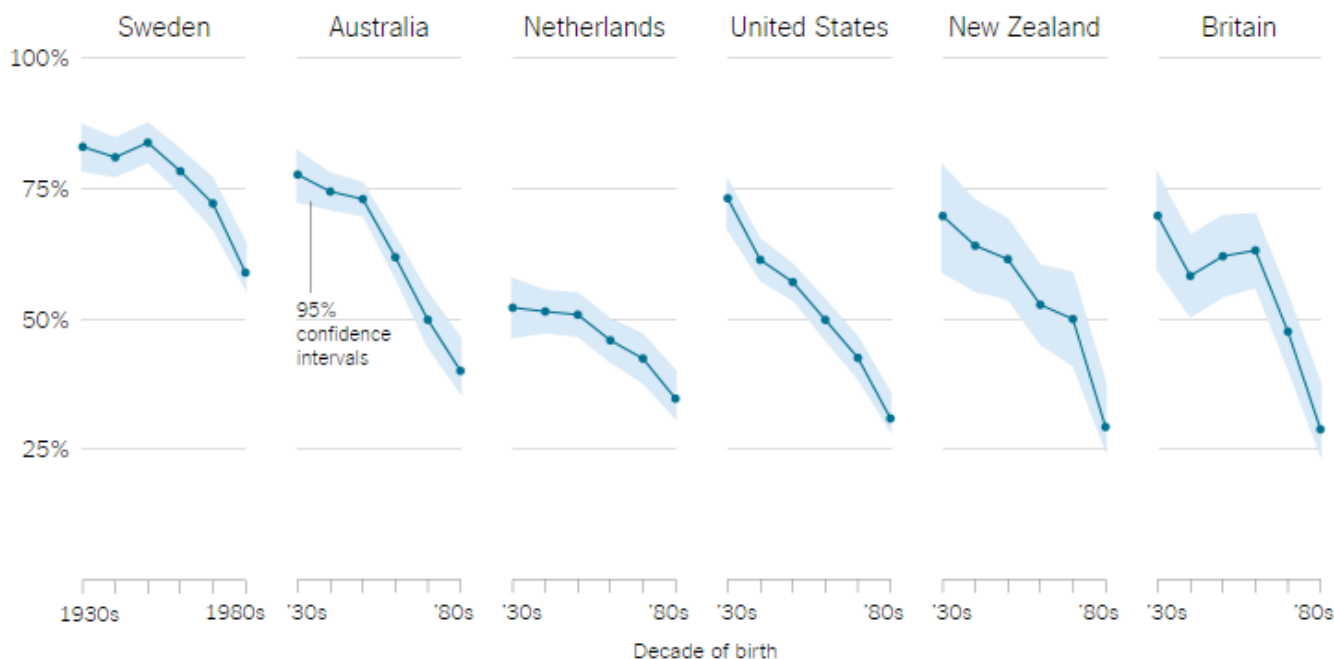
«Ψωμί και ελευθερία στον αφέντη μας λοιπόν! Αυτός και μόνο αυτός θα μας δώσει ένα κομμάτι ψωμί».

Πρόκειται για την έκφραση της ηγεμονίας της αστικής σκέψης, του κόσμου του κεφαλαίου, μέσα στην εργατική τάξη και τα πληβειακά στρώματα στο βασικό κριτήριο της κοινωνικής ανάπτυξης και της πολιτικής. Η αστική και ρεφορμιστική αριστερά συμπληρώνει την χορωδία φωνάζοντας (στην καλύτερη περίπτωση):

«Πρώτα παραγωγική ανασυγκρότηση, μετά αναζητάμε ταξική δικαιοσύνη».

Ωστόσο, η αστική πολιτική καταφανώς αποτυγχάνει. Η μαζική ανεργία, η βαρβαρότητα των συνθηκών εργασίας, οι καθηλωμένοι μισθοί, ο εργοδοτικός δεσποτισμός, η έλλειψη νοήματος ζωής, ο αποκλεισμός ολόκληρων κοινωνικών ζωνών, η μεγάλη υποβάθμιση της αντισταθμιστικής λειτουργίας του παραδοσιακού «κράτους πρόνοιας», διαμορφώνουν ένα χαώδες πέλαγος **δυσαρέσκειας**. Το ίδιο, ή μάλλον ακόμη εμφανέστερα αποτυγχάνει και **ευτελίζεται η αστική δημοκρατία**, παρουσιάζεται γυμνό το τυπικό και υποκριτικό της περιεχόμενο.

Percentage of people who say it is “essential” to live in a democracy



Source: Yascha Mounk and Roberto Stefan Foa, “The Signs of Democratic Deconsolidation,” *Journal of Democracy* | By The New York Times

Η αστική δημοκρατία χάνει σταδιακά το κύρος και την πειθώ της. Κατά βάση “από τα δεξιά”.

Τι λένε λοιπόν με τη σειρά τους οι Τράμπ, Λεπέν, Χόφνερ, Βίλντερς και άλλοι; Φταίει η «υποβάθμιση της χώρας έναντι της παγκοσμιοποίησης», οι διεφθαρμένοι πολιτικοί, οι μετανάστες και γενικά οι «διαφορετικοί», η έκπτωση παραδοσιακών αξιών. Το «φάρμακο» είναι η «εθνική αναδίπλωση και συνοχή», η απευθείας ανάληψη της εξουσίας από τους κεφαλαιούχους με περιθωριοποίηση των «πολιτικών», η εξόντωση των μεταναστών, η αποκατάσταση της «ηθικής τάξης» με την ιδεολογική τρομοκρατία αλλά και την ενίσχυση της θρησκείας σε ρόλο πνευματικής χωροφυλακής. **Με λίγα (κυνικά) λόγια: ανοιχτή δικτατορία του κεφαλαίου και ανυπόκριτος πολιτικός απολυταρχισμός**

Κραυγάζουν συνεπώς ένα δικό τους αίτημα:

«Ανάθεμα στους γειτονικούς αφέντες, κατάρα στο διαχειριστή του κτήματος,

φωτιά και τσεκούρι σε εκείνους τους σκλάβους στο κτήμα που με την άθλια ύπαρξή τους απειλούν να μειωθεί η μερίδα μας. Ζήτω ο δικός μας αφέντης!»

Πρόκειται για την ηγεμονία της αστικής σκέψης, του κόσμου του κεφαλαίου, μέσα στο πεδίο της κοινωνικής δυσαρέσκειας.

Ο **κίνδυνος** της εποχής μας ορθώνεται μπροστά μας: Αστική ηγεμονία, τόσο στο πεδίο της άσκησης της εξουσίας και πολιτικής κυριαρχίας της, όσο και στο πεδίο της δυσαρέσκειας εναντίον της! Δεν είναι πλαστή αντιπαράθεση και ας έχει ως κοινό παρονομαστή τη δοξολογία στον «αφέντη». Αντίθετα, θα φέρει μεγάλες ανατροπές, μόνο που αυτές θα είναι απολύτως αντιδραστικές, θα μυρίζουν αίμα, ιδρώτα και θάνατο.

Τι σημαίνει πολιτική ανεξαρτησία της εργατικής κομμουνιστικής πολιτικής;

Η ανασυγκρότηση μιας σύγχρονης εργατικής κομμουνιστικής στρατηγικής προϋποθέτει τη **χειραφέτηση και από τους δύο πόλους της αστικής σκέψης** και στρατηγικής, με επανατοποθέτηση της **στρατηγικής στο τιμόνι** και της διαμόρφωσης μιας **τακτικής** που θα την υπηρετεί με πυρήνα την ταξική διαπάλη και το κοινωνικό ζήτημα.

Αυτή η αφετηρία, ορίζει και **διαφορετικές ιεραρχήσεις** θεωρητικών, πολιτικών και κινηματικών καθκόντων.

Η θεωρητική αποδοχή και υπόκλιση στα σχήματα της γραμμικής προόδου και της «αντικειμενικά προοδευτικής» ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων και των διαδικασιών «παγκοσμιοποίησης», έχει κατά βάση τοποθετήσει την κοινώς θεωρούμενη αριστερά στην «δημοκρατική» άκρη του πρώτου από τους παραπάνω πόλους. Κυριαρχούν τα ζητήματα της διεκδίκησης δικαιότερης κατανομής του πλούτου, δημοκρατικού ελέγχου, κοινωνικής διάστασης στην ανάπτυξη, περιβαλλοντικής πολιτικής, υπεράσπισης του αστικού κοινοβουλευτισμού, προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων, σεβασμού των «ταυτοτήτων» και των μειονοτήτων παντός είδους. Φυσικά υπάρχουν και ενδιάμεσες παραλλαγές.



Οι θεωρίες του «μικρότερου κακού», ο «κίνδυνος της ακροδεξιάς» ή η «ενότητα του κόσμου των κινημάτων», χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση για να δικαιολογηθεί η πολιτική υποταγή σε λύσεις τύπου ΣΥΡΙΖΑ, Κόρμπιν, αλλά και Κλίντον!

Η διατήρηση μιας τυπικής οργανωτικής ανεξαρτησίας που περιορίζεται σε ασκήσεις κινηματικού ακτιβισμού σε συνδυασμό με ασθενικά παζαρέματα θέσεων και ανταλλαγμάτων εκλογικής κοινοβουλευτικής φύσης ή/και με επιλεκτική χρήση της μαρξιστικής θεωρίας ως θεραπεινίδας των εκάστοτε καιροσκοπικών πολιτικών επιλογών, όχι μόνο δεν αλλάζουν αλλά στερεώνουν την ουσία της πολιτικής «ουράς».

Αντίθετα, η αντικαπιταλιστική κομμουνιστική στρατηγική, με το πρόταγμα της κομμουνιστικής ανασυγκρότησης της κοινωνίας και της ανατροπής της αστικής τυπικής δημοκρατίας προς μια εργατική και λαϊκή δημοκρατία, προϋποθέτει **οικοδόμηση ανταγωνιστικού μαχόμενου ρεύματος, ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής πτέρυγας**, σε όλα τα πεδία και τα «επίπεδα» του εργατικού κινήματος και της πολιτικής πάλης.

Μόνο έτσι εξασφαλίζεται ότι αυτό το πρόταγμα είναι σε υλική σύνδεση με τα εργατικά λαϊκά συμφέροντα, οξυγονώνεται από την κίνηση των λαϊκών στρωμάτων, αναπλάθεται δημιουργικά μαζί τους, αντιπαρατίθενται στα ίσα στον γενικό πολιτικό στίβο με την αστική πολιτική.